

Jan Costin Wagner

Voor de leeuwen

Literaire thriller

Vertaling
Gerda Meijerink

Cossee
Amsterdam

I

Kimmo Joentaa was van plan geweest kerstavond in zijn eentje door te brengen. Maar het liep anders.

Evenals de voorafgaande jaren had hij op tijd gemeld dat hij graag ingeroosterd wilde worden op 24 december, en hij bracht de dag door in het stille politiebureau dat een uitgestorven indruk maakte.

Sundström was op skivakantie, Grönholm liet een langgekoesterde droom in het Caribisch gebied in vervulling gaan, en Tuomas Heinonen vertrok tegen het middaguur naar huis om daar de kerstboom op te tuigen en zich voor zijn gezin als kerstman te verkleden. Hij had gezegd dat hij bereikbaar was als er een melding zou komen, maar die kwam niet.

Joentaa handelde een paar administratieve klusjes af die evengoed hadden kunnen wachten. Uit de radio kwamen kerstliederen. Violen, piano en de heldere, hoge stemmen van een kinderkoor. Daarna legde een filosoof en theoloog op zakelijke toon uit dat Jezus Christus in de zomer was geboren. Joentaa hield even op met werken en probeerde zich te concentreren op de stem die uit de radio kwam, maar toen kwam er alweer muziek, een soort kerst-rap. Hij fronste zijn voorhoofd en boog zich weer over de papieren die voor hem lagen.

Vroeg op de avond slenterde hij door de grote hal naar de cafetaria, die in het donker lag. Licht kwam alleen van

de met rode en gouden ballen versierde boom die naast de frisdrankautomaat stond.

Aan de andere kant van de ramen sneeuwde het. Joentaa ging aan een van de tafels zitten. In een schaalte lagen koekjes in de vorm van sterretjes. Joentaa pakte er een, proefde de esdoornsiroop op zijn tong, rook de geur van dennennaalden en zag in de entree naast de receptie een vrouw die hem merkwaardig voorkwam. Ze bewoog zich niet. Joentaa wachtte een poosje, maar de vrouw bleef roerloos staan en leek niet verbaasd dat er niemand achter de balie aanwezig was. Evenmin stoorde het haar dat de in uniform gestoken agenten die haar af en toe voorbij snelden, niet op het idee kwamen haar te vragen wat er van haar dienst was.

De vrouw keek naar de vallende sneeuw achter het glas. Ze was klein en tener, ongeveer halverwege de twintig. Ze had lang, vlasblond haar en kauwde op kauwgom. Ze bleef nog even onbeweeglijk staan toen Joentaa op haar toe liep, en ook nog toen hij voor haar stond en haar probeerde aan te kijken.

‘Kan ik u helpen?’ vroeg hij.

De jonge vrouw draaide zich weg van het raam. Haar wangen waren rood en gezwollen.

‘Kan ik... Alles in orde?’ vroeg Joentaa.

‘Verkrachting,’ zei de vrouw.

‘Dat...’

‘Ik ben verkracht en ik wil aangifte doen, eikel.’

‘Neem me niet kwalijk. Kan ik... Laten we eerst maar even naar mijn kantoor gaan...’

‘Ari Pekka Sorajärvi,’ zei de vrouw.

‘Laten we eerst...’

‘Zo heet de man die ik wil aangeven.’

‘Komt u maar mee,’ zei Joentaa en hij wilde haar voor-
gaan, maar de vrouw verroerde zich niet.

Haar stem klonk zacht toen ze zei: ‘Ik wil graag naar
huis. Kunt u het niet hier allemaal noteren?’

‘Nee, dat gaat helaas niet... Eigenlijk zouden mijn col-
lega’s het moeten doen... Ik kan uw aangifte opnemen en
later overdragen aan een collega, maar ik moet het hoe
dan ook in de computer invoeren.’

Ze leek even te aarzelen, volgde hem toen naar de lift.

Op de derde verdieping brandde zwak neonlicht. Uit
een van de werkkamers kwam hinnikend gelach.

‘Griezelig hier,’ zei ze.

‘Er zijn een paar lampen kapot, normaal is hier meer
licht,’ zei Joentaa.

‘Zo, zo,’ zei de vrouw en ze leek te glimlachen. Joentaa
wist het niet zeker.

‘Bent u... Bent u in het ziekenhuis geweest?’ vroeg
Joentaa.

‘In het ziekenhuis?’

‘Ja...’ zei Joentaa.

‘Het loopt zo’n vaart niet,’ zei ze.

‘Ik... zou u er straks naartoe kunnen brengen,’ zei
Joentaa. ‘Het is... wellicht kunnen er nog... sporen wor-
den veiliggesteld, die kunnen in de rechtszaal belang-
rijk...’

‘U moet gewoon het hele verhaal in de computer intik-
ken, en dan ga ik naar huis.’

‘Neem me niet kwalijk.’

‘U hoeft zich niet steeds voor alles te verontschuldigen.’
Joentaa knikte en ging haar voor naar zijn werkkamer.

De foto op het computerscherm flakkerde. De rode kerk van Lenganiemi. Daar lag Sanna begraven.

Achter de ramen was de wereld donker en wit. De vrouw keek hem afwachtend aan.

‘Neemt u me niet kwalijk. Gaat u alstublieft zitten,’ zei Joentaa.

‘Wilt u er alstublieft mee ophouden u voor alles te verontschuldigen?’

Joentaa probeerde zich op het beeldscherm en het toetsenbord te concentreren. Hij zocht een poosje en vond ten slotte het programma met het bijbehorende formulier. Naam, adres, geboortedatum.

‘Wat is uw naam?’ begon hij.

‘Wat zegt u?’

‘Uw naam... die heb ik nodig voor...’

‘Wat doet mijn naam er toe? Ik ben door Ari Pekka Sorajärvi verkracht, en ik wil daarvan aangifte doen.’

‘Maar...’

De vrouw slaakte opeens een lang aanhoudende schrille kreet. Joentaa keek haar aan. Ze zat schijnbaar ontspannen op haar stoel, en afgezien van haar licht geopende mond wees niets erop dat zij het was die zo had gegild. Een lange, schrille kreet.

Het geluid klonk nog na, en een collega kwam de kamer binnen.

‘Alles in orde hier?’ vroeg hij.

‘Ja, geen probleem,’ zei Kimmo Joentaa.

‘Goed dan,’ zei de collega. Hij aarzelde even, toen wenste hij hem veel succes en sloot de deur.

Joentaa keek naar de vrouw die tegenover hem zat en glimlachte. De kreet echode nog in zijn oren.

‘Henrikinkatu 28,’ zei de vrouw zakelijk.
‘Dat is...’
‘Dat is het adres van Ari Pekka Sorajärvi.’
‘Is deze...’
‘Ari Pekka Sorajärvi.’
‘Ja... is... of was... hij uw vriend?’
‘Mijn wat?’
‘Bent u... gelieerd aan of getrouwd met Ari Pekka Sorajärvi?’
De vrouw staaarde hem aan.
‘Nee, dat ben ik niet,’ zei ze ten slotte.
‘Hoe...’
‘Ari Pekka Sorajärvi is een klant,’ zei ze.
Joentaa zweeg.
‘Klant. Seks voor geld. Weleens van gehoord?’
‘Hij is dus...’
‘Mijn beste klant, als u het precies wilt weten. Hij wilde altijd net een beetje meer dan de anderen, maar hij heeft er ook altijd goed voor betaald.’
‘Ik begrijp het,’ zei Joentaa.
‘Wat fijn dat u het begrijpt,’ zei ze.
‘Maar... hoe kent u zijn naam... is het in die kringen... dan niet gebruikelijk anoniem te blijven?’
De vrouw lachte. Lachte hem uit. Lachte zo hard dat de bezorgde collega straks wel weer zijn hoofd om de hoek zou steken.
‘U bent seksueel gefrustreerd,’ zei ze, met een nieuwe klank in haar stem en een andere woordkeus. ‘U moet leren uw seksualiteit te aanvaarden en uit te leven. Het beste kunt u met een film beginnen. Een pornografische film. Geloof me, dat helpt. Maar misschien ligt het bij u juist

omgekeerd: dan moet u eraan werken uw consumptie van pornografische films drastisch te beperken.' Ze zweeg even, keek hem met licht samengeknepen ogen strak aan en leek na te denken. 'Een van beide, het een of het ander,' zei ze ten slotte.

Een paar seconden verstreken.

'Daarin zou u gelijk kunnen hebben,' zei Kimmo Joentaa.

Nu glimlachte de vrouw, opeens, en voor de eerste keer vriendelijk. Joentaa glimlachte terug.

Ze glimlachten naar elkaar of langs elkaar heen.

Joentaa wist het niet.

'En voor het geval het u verbaast dat ik Ari Pekka Sorajärvi's naam en adres ken,' ze gooide iets op de sneeuw witte tafel die tussen hen in stond, 'dat komt omdat ik me meester heb gemaakt van zijn rijbewijs terwijl hij zijn gebroken neus liet repareren.'

2

Het is alleen nog maar een beeld. Een beeld dat niet verhuld kan worden. Het beeld verhullen onder een witte doek. Een doek van ondoordringbaar wit.

Ze weet dat het niet meer zal lukken. Het geloof in het wit dat alles bedekt, heeft vroeger gewerkt, maar ze is het kwijtgeraakt.

Ze legt een witte doek over haar gedachten en ziet hoe het in een geluidloos oplossingsproces uiteenvalt in zijn bestanddelen en zicht biedt op een andere doek, die blauw is.

De blauwe doek wordt opgetild. Onder de blauwe doek ligt een man. De man heeft één been. Het been is een stomp. De helft ontbreekt. Het andere been is helemaal weg.

Onnatuurlijk krom ligt de man op de baar, zijn huid is donker verkleurd. Naast de man de blauwe doek, erboven een lachend gezicht, en nog een. En nog een.

Een arm pakt het hoofd van de man en legt het recht. Nu kan ze zijn gezicht zien. De uitdrukking van de gesloten ogen.

In een ruimte buiten haar gezichtsveld lachen mensen. Ze zijn bij haar, naast haar, boven haar, onder haar, maar ze kan hen niet zien. Ze hoort alleen dat ze lachen. Ze probeert mee te lachen.

Ze voelt dat ze lacht, en ze kijkt naar het gezicht van de man met het halve been en ze is opgelucht dat hij het niet lijkt te horen. Op het moment waarop haar lach wegsterft, eindigt ook iets anders; ze weet niet wat het is, ze constateert alleen het einde.

De mensen om haar heen gaan door met lachen, en het klinkt alsof ze nooit meer zullen ophouden.

Ze sluit haar ogen en opent ze weer.

Het beeldscherm flakkert.

Ze spoelt terug naar de plek waar het eindigt en keert in gedachten terug naar de dag waarop het begon.

3

Ari Pekka Sorajärvi bleef de aangifte wegens mishandeling bespaard. Toen Kimmo Joentaa haar nog eens pro-

beerde duidelijk te maken hoe de zaak formeel zou worden afgewikkeld, stond de vrouw op, niet gehaast, eerder in gedachten verzonken, en vertrok. Ze liep langzaam maar vastberaden en trok de deur zachtjes achter zich dicht.

Joentaa bleef nog een poosje zitten en bekeek het lege formulier dat op het beeldscherm flakkerde. Naam, adres, geboortedatum.

Toen stond hij op, liep door de zwakverlichte gang naar beneden en door de neerdwarrelende sneeuw naar zijn auto.

Hij reed naar Lenganiemi. Terwijl de pont hem overzette, stond hij in de ijskoude wind aan de reling. Hij voelde een vage opluchting dat de veerman mismoedig als altijd in zijn stuurhut zat, en zich ook niet liet opvrolijken door de lichtjes voor het raam.

Hij volgde het bospad waar geen eind aan leek te komen totdat opeens, als uit het niets, de kerk tegen de hemel oprees. De zee ruiste zachtjes en er gleden schimmige gestalten voorbij toen hij het kerkhof op liep. Joentaa hoorde ze gedempt met elkaar praten. De hoofden gebogen, de aandacht gericht op de graven van familieleden die in het donker lagen, maar iedereen wist waar hij moest zoeken. Twee van de gestalten mompelden een groet toen ze elkaar passeerden, en Joentaa groette terug.

Hij stond een poosje bij Sanna's graf, zonder aan iets bepaalds te denken. Toen haalde hij het kaarsje uit zijn rugzak, stak het aan en zette het voorzichtig midden op het graf. Hij staarde naar het lichtje tot alles vaag werd voor zijn ogen, rukte zich los en ging weg. Uit de kerk klonken gezang en de plechtige, langgerekte akkoorden van het orgel.

De uitdrukking op het gezicht van de veerman bleef tijdens de terugtocht onveranderd en Kimmo Joentaa reed naar huis.

4

's Avonds schrijft ze kerstkaarten. Van een foto die ze mooi vindt, heeft ze kopieën gemaakt. Op de foto staan Ilmari en Veikko tegen de achtergrond van winters Stockholm. Daar hebben ze vorig jaar met de zus van Ilmari kerst gevierd. Ze heeft de foto twaalf keer laten afdrucken. Op de achterkant schrijft ze twaalf keer: *Een gelukkige kerst en hartelijke groeten.*

Dan opent ze de deur naar het trappenhuis. Ze gaat van deur naar deur en gooit door iedere brievenbus een kaart.

Ze keert terug naar haar flat, steekt de kaarsjes in de boom aan en bekijkt het bevroren beeld op het televisiescherm. Een man die lacht. Het is geen onsympathieke, geen vreeswekkende, maar een gelukkige lach. Een gelukkige, sympathieke lach. Ze begrijpt die lach niet. Sinds ze die lach heeft gezien, ziet ze een reeks beelden die wel een volgorde, maar geen zin opleveren, en terwijl de beelden haar geestesoog passeren, staat het leven stil.

Ze hoort een geluid en kijkt op. Op de vloer voor de deur ligt een witte envelop. Een buurman beantwoordt haar kerstgroet. Ze loopt naar de deur, raapt de envelop op en maakt hem open. Op de kaart staat de afbeelding van een engel. Marlies en Tuomo, het jonge stel van de eerste verdieping. Ze schrijven: *Ook jou wensen we mooie*

feestdagen en het allerbeste. Hartelijke groet. Ze staat in de gang en glimlacht en denkt over woorden na. Hoe ze veranderen en toch hetzelfde blijven. Twee namen in de aanhef ontbreken, twee woorden aan het eind van de zin komen erbij. *Hartelijke groet.* Haar blik rust op de woorden.

Later gaat ze terug naar de huiskamer. Ze verfrommelt de engel en kijkt naar het gezicht op het televisiescherm en de lach die ze moet verwijderen om te kunnen voelen.

5

Pasi en Liisa Laaksonen, zijn burens, zwaaiden naar hem en riepen een kerstgroet toen Kimmo Joentaa uit zijn auto stapte. Ieder hield een hand vast van Marja, hun kleindochter, die luid lachte omdat ze door Pasi en Liisa door de lucht werd gezwaaid.

Kimmo Joentaa beantwoordde de groet en haastte zich naar binnen. Hij bleef een poosje in de stille gang staan totdat de sneeuw begon te smelten en er water in zijn nek liep. Toen trok hij zijn jack uit, deed muts en sjaal af en liep van kamer naar kamer om alle lampen in huis aan te doen.

Later stond hij in de woonkamer, keek naar het bevroren meer achter de ruit en dacht aan Kari Niemi, de chef van de technische recherche die hem had uitgenodigd met hem en zijn gezin kerstmis te komen vieren. Hij was blij geweest met de uitnodiging en toch was hij er niet op in gegaan. Volgend jaar misschien. Hetzelfde had hij gezegd toen Anita, zijn moeder, hem had uitgenodigd de

feestdagen bij haar, in Kitee, door te brengen. En ook de jaarlijks terugkerende uitnodiging van Merja en Jussi Sihvonen, Sanna's ouders, had hij afgeslagen met de verklaring dat hij het tijdens de kerstdagen erg druk had en nauwelijks tijd zou hebben om even op adem te komen.

Hij zou bij Merja en Jussi op bezoek gaan, morgen. Ze zouden zwijgen en op een bepaald moment over Sanna beginnen. Ieder op zijn eigen manier. Herinneringen ophalen. Herinneringen die een poosje boven hun hoofden bleven zweven. Gewichteloos. Ongrijpbaar. De weken nadat bij Sanna kanker was vastgesteld en de laatste dagen in het ziekenhuis zouden niet ter sprake komen. Het gerammel van kopjes en Merja die zelfgebakken koekjes aanbiedt. In een leeg huis.

Morgen. En morgen zou hij ook zijn moeder bellen.

Hij ging naar de keuken en voelde zich op een prettige manier onnozel toen hij de nog ongeopende fles wodka uit de koelkast haalde en aan de keukentafel ging zitten. Hij dacht aan Sanna, die zelden dronk, maar stug door-dronk als ze het wel deed. Een gewoonte die hij had gemogen en die hij sinds haar dood voortzette. Het kwam niet vaak voor, maar als hij het deed, dan dronk hij stug door.

Vandaag was zo'n dag. Misschien. Hij wist het niet zeker. Hij speelde met de gedachte een glas melk te drinken en naar bed te gaan.

Hij had nog geen keuze gemaakt uit de verschillende aanlokkelijke mogelijkheden toen er werd aangebeld.

Pasi, dacht hij. Pasi Laaksonen, de buurman, die hem zou vragen of hij geen zin had samen met hem en hun kinderen en kleinkinderen kerstavond te komen vieren.